

2013-08-30

Er ref: Willy Hallgren

Lina Palm

Diarienumr: N2013/2183/E samt N2013/229:

Lina.Palm@skogsindustrierna.org

08-7627949

070-3971449

Yttrande över Energimarknadsinspektionens rapporter om reglerat tillträde till fjärrvärmenäten (EI R2013:04) och Prisförändringsprövning och likabehandlingsprincip för fjärrvärme (EI R2013:17)

Skogsindustrierna har beretts möjligheten att yttra sig över rubricerade två förslag från Energimarknadsinspektionen. Vi har valt att lägga ihop våra synpunkter i ett gemensamt yttrande som ni finner nedan.

SAMMANFATTNING

- Skogsindustrierna anser att förslagen om reglerat tillträde till fjärrvärmenäten och prisförändringsprövning INTE ska införas i svensk lag.
- Skogsindustrierna vill att regeringen istället verkar för att införa det förslag om tredjepartstillträde till fjärrvärmenäten som togs fram i utredningen SOU 2011:44.
- Vi bedömer att ett reglerat tillträde i enlighet med förslaget inte kommer att förbättra värmeproducentens ställning i samband med förhandlingar om fjärrvärmesamarbeten och därmed inte leda till ökad användning av restenergier från industrin.
- Vi förordar möjlighet till ökad konkurrens på värmemarknaden och kan därför inte se fördelarna med föreslagen prisförändringsprövning.
- Vi stödjer förslaget att Fjärrvärmenämnden kan läggas ner eftersom den ändå inte har fyllt eller kan förväntas fylla någon framtida funktion.
- Vi anser att synen på restenergier/spillvärme behöver förändras och att regeringen bör bidra till detta genom att se över de styrmedel som negativt påverkar möjligheterna att nyttja restenergier från industrin.

SKOGSINDUSTRIERNAS YTTRANDE

Ett effektivare resursutnyttjande är nödvändigt för ett framtida hållbart samhälle. Att utnyttja en råvara en gång tillhör historien. Inom skogsindustrin talar vi oss istället varma för ”cascading use” – dvs utnyttjande av råvara till att göra produkter som sedan kan materialåtervinnas i flera led för att slutligen energiåtervinnas. Vid själva tillverkningsprocessen uppstår rest och biprodukter som kan omhändertaras, restenergi är en sådan restprodukt. Det är för oss självklart att denna restenergi ska nyttiggöras genom användning för till exempel uppvärmning av närliggande samhällen. Det finns ingen orsak att elda prima biobränsle för att skapa värme, när värmen redan finns och riskerar att bli oanvänd.

Fjärrvärmesystemet består i dagsläget av en mängd regionala monopol. På dessa monopolmarknader är det svårt för industrins restenergier att få plats. Det är därför viktigt att fjärrvärmenäten öppnas upp för tredjepartstillträde.

Reglerat tillträde

Det förslag som Ei lämnat i sin rapport om reglerat tillträde till fjärrvärmenäten är tyvärr inte tillräckligt. Redan i utredningsdirektivet har det gått snett, när en förutsättning för Energimarknadsinspektionens förslag ska vara att fjärrvärmebolagen ska gå skadelösa. Det är ofrånkomligt att en tidigare monopolägare, vid en utvidgning av marknaden, kommer att lida skada. Med denna utgångspunkt blir därför utredningens slutsatser felaktiga och Skogsindustrierna anser därmed att de inte bör införas.

Den föreslagna regleringen sker helt på fjärrvärmebolagets villkor. En förhandling mellan två parter, där den ena parten har tolkningsföreträde gällande den ”skada” man lider genom att ge ytterligare en aktör tillträde till nätet blir ingen förhandling. Skogsindustrierna är därför mycket tveksamma till om utredningens förslag kommer leda till några nya samarbeten eller något ökat utnyttjande av restenergier. Ett ökat utnyttjandet av restenergier borde rimligtvis varit ett av huvudmålen med utredningen.

Prisförändringsprövning

Förslaget om prisförändringsprövning innebär en ökad reglering av fjärrvärmemarknaden. Skogsindustrierna tar avstånd från detta förslag och förordar istället ökat utnyttjande av marknadskrafterna för att få en ökad effektivitet i fjärrvärmemarknaden. Ett fritt tredjepartstillträde till fjärrvärmenäten skulle leda till ökad konkurrens och därmed även ökad effektivitet i prissättningen av fjärrvärme. Detta skulle inte bara gynna fjärrvärmekunderna som får lägre kostnad, det skulle även öka resursutnyttjandet i samhället.

Fjärrvärmenämnden

Fjärrvärmenämnden har fungerat dåligt då det gäller att öka leveranserna av restenergier till fjärrvärmenäten. Det främsta problemet är att nämnden aldrig besuttit några väldefinierade beslutsramar eller något egentligt beslutsmandat. Fjärrvärmenämnden kan inte fatta några bindande beslut som ett företag eller en kund måste följa. Nämnden är ingen domstol som har att pröva vem som har rätt eller fel i ett medlingsärende. Skogsindustrierna stöder därför förslaget om att lägga ner fjärrvärmenämnden.

SKOGSINDUSTRIERNAS UTGÅNGSPUNKT

Skogsindustrierna är Sveriges största producent och konsument av bioenergi. Våra processer är till mer än 95 % fossilfria och förutom våra kärnprodukter massa, papper och sågade trävaror är vi stora leverantörer av såväl bioenergi i form av grot (grenar och toppar) som av restenergier i form av fjärrvärme. Användandet av vår industris restprodukter är självklart positivt för företagen men framförallt för samhället, resurseffektiviteten och för Sveriges möjlighet att nå klimatmålen. Skogsindustrins totala fjärrvärmeleveranser uppgår i dagsläget till ca 2 TWh. Våra

medlemsföretag bedömer att denna siffra skulle kunna fördubblas, om möjlighet gavs.

Dagens fjärrvärmelagstiftning innebär en möjlighet för industrin att förhandla med nätägaren om värmeleveranser, det finns däremot ingenting i praktiken som hindrar nätägaren från att neka industrin tillträde åberopande en mer eller mindre välgrundad beräkning och definition av den skada man lider av att släppa in ytterligare värmeproducenter. Industrins förhandlingsposition i en sådan situation blir mycket svag. Det finns flera fall när stora leveranser av industrins restenergier hade kunnat ske, men där ägarna till fjärrvärmenäten inte varit intresserade av konkurrens om fjärrvärmekunderna. I Oskarshamn erbjöd Skogindustriernas medlemsföretag Södra ett alternativ där kommunen kunde använda restvärme från massabruket Mönsterås. Trots att denna lösning säkerligen hade varit bäst såväl för kommuninnevånarna (med lägre priser) som för den samhälleliga resurseffektiviteten valde kommunen att säga nej. Idag har Oskarshamns kommun istället byggt en ny kraftvärmeanläggning.

Stockholm

2013-08-30

För Skogsindustrierna

Lina Palm
Energidirektör